

Я МАЮ ПРАВО

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх (крім 081 Право)</i>
Спеціальність	<i>Для всіх (крім 081 Право)</i>
Освітня програма	<i>Усі освітньо-професійні програми (крім 081 Право)</i>
Статус дисципліни	<i>Обов'язкова (цикл загальної підготовки)</i>
Форма навчання	<i>Денна / Заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>3 курс, осінній або весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредити / 60 годин</i> <i>Денна форма навчання: лекції - 18 год., семінарські - 18 год., самостійна робота - 24 год.</i> <i>Заочна форма навчання: лекції - 6 год., семінарські - 4 год., самостійна робота - 50 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік/МКР(ДКР)</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про викладачів курсу	<i>Ст.викладач Тихонюк Ольга Володимирівна, +38(067)377-6424</i> <i>Olga_Tykhonyuk@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>Classroom (платформа «Сікорський»)</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою дисципліни «Я маю право» є формування у студентів здатності реалізувати свої права та обов'язки як члена громадянського суспільства, усвідомлювати його цінності та необхідності забезпечення, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, сталого розвитку.

Студенти після засвоєння дисципліни отримають такі результати навчання:

- знання і розуміння сутності права та основ правового регулювання в Україні;
- вміння правильно тлумачити положення нормативно-правових актів;
- знання і розуміння конституційних прав і свобод людини і громадянина, їх гарантій та конституційних обов'язків;
- знання прав (обов'язків) працівника та вимог трудового законодавства України, в обсязі, необхідному для професійної діяльності, вміння їх правильно використати (виконати) та захистити в конкретних життєвих ситуаціях;
- знання і розуміння сутності підприємницької діяльності, її організаційно-правових форм;
- вміння зареєструвати і розпочати та припинити власну підприємницьку діяльність;
- вміння самостійно захищати свої права як споживача товарів і послуг.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Я маю право» знаходиться в певному зв'язку з іншими дисциплінами циклу соціально-гуманітарної підготовки студентів.

Для вивчення дисципліни студент повинен мати загальні знання в межах шкільної програми з курсу «Правознавство», також бажано мати загальне розуміння регулювання правовідносин в суспільстві та реалізації своїх прав та свобод у повсякденному житті.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-правове та конституційне регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина

Тема 1. Загальні засади правового регулювання

Право: поняття, ознаки. Співвідношення права і моралі. Система права. Джерела права. Функції права. Правова норма: поняття, складові.

Правовідносини. Юридичні факти.

Правопорушення: поняття, складові. Причини правопорушень. Юридична відповідальність: поняття, види

Тема 2. Права людини і правова держава

Поняття громадянського суспільства, його особливості та інститути. Теорія правової та соціальної держави.

Поняття прав людини, негативні та позитивні права. Основні міжнародні документи, які стосуються прав і свобод людини. Основні принципи у сфері прав людини і громадянина. Класифікація прав і свобод людини (за міжнародними стандартами). Права і свободи, що гарантуються українською державою. Конституційні обов'язки громадян України. Конституційні гарантії правосуддя.

Розділ 2. Право на працю і відпочинок, їх реалізація та захист

Тема 3. Право на працю та його захист. Трудовий договір

Трудовий договір, трудовий контракт: поняття, порівняльна характеристика. Види трудового договору. Етапи оформлення трудового договору. Випробування, його строки.

Переведення, переміщення працівника: порівняльна характеристика. Робота за сумісництвом, суміщення професій (посад): порівняльна характеристика.

Відсторонення від роботи. Підстави припинення трудового договору. Призупинення трудового договору. Особливості трудових відносин у воєнний час.

Тема 4. Право на відпочинок та його захист. Робочий час та час відпочинку

Робочий час, його нормування. Види робочого часу. Віддалена (надомна, дистанційна) робота. Режим робочого часу. Робота по змінам та робота вночі. Надурочні (понаднормові) роботи.

Поняття, види часу відпочинку. Види відпусток та підстави їх надання. Відкликання працівника зі щорічної відпустки. Невикористані відпустки.

Розділ 3. Право на підприємницьку діяльність, його реалізація та захист

Тема 5. Право на підприємницьку діяльність, її започаткування та припинення

Характеристика права на підприємницьку діяльність. Поняття та види умов здійснення підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Порядок створення суб'єктів господарювання. Ліцензування підприємницької (господарської) діяльності. Підстави та процедура припинення підприємницької (господарської) діяльності. Підприємницька (господарська) діяльність в умовах воєнного стану.

Тема 6. Правовий статус господарських товариств

Правовий статус акціонерного товариства. Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю. Правовий статус товариства з додатковою відповідальністю. Правовий статус повного товариства. Правовий статус командитного товариства.

Тема 7. Захист прав споживачів

Основні права та обов'язки споживачів. Договір купівлі-продажу. Права споживача при придбанні ним товару неналежної якості. Способи захисту порушених прав споживачів.

4. Навчальні матеріали та ресурси

I. Базова література (до усіх тем, є у фондах Бібліотеки КПІ):

1. Баглей О.В. Стратегія сталого розвитку : навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. - Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2020.
2. Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. — Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020.
3. Ломжець Ю.В. Права людини та їх захист у сучасних реаліях : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Ю.В. Ломжець, Ю.А. Бойко, К.О. Дубова, М.О. Філіппських [та 5 інших] ; за редакцією Ю.В. Ломжець ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. - Миколаїв : Видавництво Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, 2020.
4. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти, 2021р.
5. Правознавство: навч. посібник для студентів неюридичних спеціальностей / за заг. ред. О. П. Рудницької, Н. Ф. Войтович та Ю. І. Магась-Демидас. Житомир: ЖДУ ім. Івана Франка, 2019. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/29895/>

II. Допоміжна література:

1. Боголюбов В.М. Стратегія сталого розвитку : підручник для вищих навчальних закладів / В.М. Боголюбов, М.О. Клименко, Л.Г. Мельник, В.А. Прилипко, Л.В. Клименко. - Херсон : Олді-плюс, 2018
2. Васильченко О. Сучасний зміст конституційного принципу рівності прав і свобод людини та громадянина. *Law of Ukraine*. 2017. № 7. URL: https://rd.ua/storage/attachments/Васильченко_2017_Сучасний_зміст_конституційного_принципу_рівності_прав_і_свобод_людини_та_громадянина.pdf
3. Омельчук В.А. Реалізація прав і свобод людини в сучасній Україні: окремі проблеми правового регулювання. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія : *Юридичні науки*. 2017. № 2. С. 12-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjju_2017_2_4
4. Шаульська Г.М. Короткий огляд еволюції громадянського суспільства в Україні. *Наукові праці Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2018. № 1 (1). С. 101-105. URL: <https://instzak.com/index.php/journal/article/download/26/16>
5. Прієшкіна О.В. Права людини в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Правова держава*. 2017. № 26. С. 33-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2017_26_8
6. Ребкало М.М., Олійник В.С. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод як джерело конституційного права України. *Науковий вісник Сіверщини*. Серія : *Право*. 2021. № 1. С. 7-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/shssl_2021_1_3
7. Тетерін К.Ю. Сучасний стан забезпечення основних прав та свобод людини та громадянина в Україні. *Молодий вчений*. 2021. № 1(1). С. 47-50. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2021_1\(1\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2021_1(1)_12)
8. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971. Відомості Верховної Ради України. 1971. (Додаток № 50). Ст. 375. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#top>
9. Про практику розгляду судами трудових спорів: Постанова Пленуму Верховного суду України від 06.11.1992 № 9; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>
10. Конституція України від 28.06.1996; <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
11. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
12. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043
13. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042
14. Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004
15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню): Закон України від 18.12.2018; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#top>
16. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

17. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#top>
18. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1775-14#Text>
19. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
20. Про товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
21. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 (станом на 27.05.2021); <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
22. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 (станом на 27.04.2022) № 8073-Х. Відомості Верховної Ради України (додаток до № 51, ст. 1122); <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#top>
23. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#top>
24. **Вебінар** «Відновне правосуддя»: https://www.youtube.com/watch?v=n8nat4ln760&ab_channel=ЛІГАЗАКОН

III. Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <http://portal.rada.gov.ua>
2. Офіційний веб-сайт Європейського Суду з прав людини: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
3. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради з прав людини: <http://www.ombudsman.gov.ua/>
4. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України: <http://old.minjust.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України: <http://www.ccu.gov.ua/>
6. Єдиний реєстр судових рішень: <http://reyestr.court.gov.ua/>
7. Судова влада України: <http://court.gov.ua>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Тематичний план та структура курсу

Денна форма

Назва теми	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Семінарські	СРС
Тема 1. Загальні засади правового регулювання	10	2	2	6
Тема 2. Права людини і правова держава	10	2	2	6
Тема 3. Право на працю та його захист. Трудовий договір	10	4	4	2
Тема 4. Право на відпочинок та його захист. Робочий час та час відпочинку	10	4	4	2
Тема 5. Право на підприємницьку діяльність, її започаткування та припинення	6	2	2	2
Тема 6. Правовий статус господарських товариств	6	2	2	2
Тема 7. Захист прав споживачів	8	2	2	4
<i>Модульна контрольна робота (тест, виконується у Класрумі)</i>				2
Залік (проводиться на окремому занятті, що не є семінарським)				
Всього годин:	60	18	18	24

Заочна форма

Назва теми	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Семінарські	СРС
Тема 1. Загальні засади правового регулювання	10			10
Тема 2. Права людини і правова держава	10			10
Тема 3. Право на працю та його захист. Трудовий договір	10	2	2	6
Тема 4. Право на відпочинок та його захист. Робочий час та час відпочинку	10	2		8
Тема 5. Право на підприємницьку діяльність, її започаткування та припинення	6	1	2	3
Тема 6. Правовий статус господарських товариств	6			6
Тема 7. Захист прав споживачів	8	1		7
Домашня контрольна робота (тест, виконується у Класрумі)				2
Залік (проводиться на окремому занятті, що не є семінарським)				
Всього годин:	60	6	4	50

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів полягає у виробленні навичок опрацювання нормативно-правових актів, спеціальної літератури та інших матеріалів, необхідних для належного засвоєння навчальної дисципліни під час підготовки до аудиторних занять, а також для розвитку сталих умінь до самостійного вивчення і відтворення одержаної інформації.

№ з/п	Тема заняття	Завдання до теми заняття	Термін виконання
1	Тема 1. Загальні засади правового регулювання. Правовідносини. Правопорушення	<p>Питання до теми заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки права. Передумови виникнення права 2. Соціальні норми: поняття, види 3. Поясніть, чому право посідає важливе місце у житті суспільства? Що є умовами формування правової держави? Як пов'язані, на вашу думку, правова держава і соціальна держава? 4. Правовідносини, складові 5. Норма права, складові 6. Правопорушення: поняття, ознаки, складові; причини правопорушень 7. Юридична відповідальність: поняття, види <p>Студент повинен знати властивості права; джерела права; систему права; систему законодавства; структуру правової норми; склад правопорушення, ознаки правопорушення; форми вини</p> <p>Студент повинен уміти пояснити, яка саме відмінність між такими поняттями, як: <i>закон - підзаконний акт; правовий звичай - правовий договір - правовий прецедент; інкорпорація - кодифікація - консолідація; гіпотеза - диспозиція - санкція; галузь права - інститут права; дієдатність - правоздатність; необхідна оборона - уявна оборона - крайня необхідність</i></p> <p>Тести, задачі, презентації</p>	Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)

2	<p>Тема 2. Права людини, громадянське суспільство та правова держава</p>	<p>Питання до теми заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Права і свободи людини – необхідність чи абстракція, що не має жодного значення для людини? Які права і свободи потрібні людині? Наведіть конкретні приклади прав і свобод 2. Поясніть, чому право посідає важливе місце у житті суспільства? Що є умовами формування правової держави? Як пов’язані, на вашу думку, правова держава і соціальна держава? 3. В чому полягає сутність громадянського суспільства та особливості його формування в Україні? 4. Міжнародно-правові стандарти прав і свобод людини і громадянина 5. Права і свободи людини: світовий вимір 6. Права і свободи людини: український контекст 7. Філософія прав і свобод людини <p>Студент повинен знати основні міжнародні документи, які стосуються прав і свобод людини; види класифікацій прав і свобод людини; відмінність прав і свобод дитини від прав і свобод дорослої людини</p> <p>Студент повинен уміти пояснити, яка саме <i>відмінність</i> між такими поняттями, як: <i>правова держава – соціальна держава</i> <i>право – свобода</i>; <i>суспільство – громадянське суспільство</i>; <i>правова держава – соціальна держава</i>; <i>права людини – права громадянина</i></p> <p>Тести, задачі (кейси), презентації</p>	<p>Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)</p>
3	<p>Тема 3. Право на працю та його захист. Трудовий договір</p>	<p>Питання до теми заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть, чим відрізняється <i>право на працю</i> від <i>права на роботу</i>? 2. Назвіть основні ознаки трудових відносин; підстави виникнення трудових відносин. 3. Поясніть, чим відрізняється <i>трудовий договір</i> від <i>трудового контракту</i>? 4. Поясніть, у чому полягає сутність випробування при прийомі на роботу? 5. Відповідно до чинного законодавства про працю охарактеризуйте правову природу переведення працівників під час здійснення ними трудової діяльності. 6. Назвіть підстави призупинення трудового договору 7. Назвіть загальні та додаткові підстави припинення трудових відносин 8. Назвіть умови правомірності розірвання трудового договору 9. Поясніть, у чому полягає відмінність між «звільненням за власним бажанням» і «звільненням за угодою сторін»? 10. Назвіть підстави припинення трудового договору з ініціативи працівника. В яких випадках працівник не відпрацьовує два тижні напередодні свого звільнення? 11. В чому полягає особливість звільнення в умовах воєнного стану? 	<p>Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)</p>

		<p>Студент повинен знати види праці; види і форми трудового договору; строки випробування при прийнятті на роботу; порядок оформлення трудового договору; види і тривалість переведень по роботі; загальні та додаткові підстави припинення трудового договору; особливості оформлення звільнення за ст. 40 КЗпП України</p> <p>Студент повинен уміти пояснити, яка саме <i>відмінність</i> між такими поняттями, як: <i>право на працю – право на роботу, трудові відносини - відносини, тісно пов'язані з тру; вільна праця - примусова праця; робота – професія – спеціальність – кваліфікація; трудовий договір – трудовий контракт; основні умови трудового договору (контракту) – додаткові умови трудового договору (контракту); працівник – робітник; подати документи при працевлаштуванні – пред'явити документи при працевлаштуванні; переведення – переміщення; сумісництво – суміщення; прогул - вимушений прогул; відсторонення від роботи - звільнення з роботи; припинення трудового договору – призупинення трудового договору</i></p> <p>Тести, кейси, задачі</p>	
4	<p>Тема 4. Право на відпочинок та його захист. Робочий час та час відпочинку</p>	<p>Питання до теми заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повний, неповний, скорочений, ненормований робочий час: поняття, порівняльна характеристика 2. Гнучкий режим робочого часу: особливості застосування 3. Чим робота по змінам відрізняється від залучення працівників до чергувань? 4. Що собою представляють надурочні роботи і як саме відбувається залучення працівників до надурочних робіт? 5. Чим надомна робота відрізняється від дистанційної роботи? 6. Час відпочинку: поняття, види. Чому не кожен вид відпусток можна вважати таким, що відноситься до часу відпочинку? 7. Чим відпустка за власний рахунок відрізняється від соціальної відпустки? 8. «Відпустка для тата» (відпустка по догляду за немовлям), її особливості 9. Особливості надання відпусток у воєнний час <p>Студент повинен знати нормативи робочого часу, режим робочого часу, облік робочого часу, види робочого часу; порядок надання відпустки, види відпусток</p> <p>Студент повинен уміти пояснити, яка саме <i>відмінність</i> між такими поняттями, як: <i>скорочений робочий час – неповний робочий час – ненормований робочий час; надурочні роботи – чергування; робота по змінам – чергування; надомна робота – дистанційна робота; щоденний відпочинок – щотижневий відпочинок; соціальна відпустка – відпустка без збереження заробітної плати</i></p> <p>Тести, кейси, задачі</p>	<p>Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)</p>

5	<p>Тема 5. Право на підприємницьку діяльність, її започаткування та припинення</p>	<p>Питання до теми заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та принципи підприємницької діяльності 2. Види та вимоги до підприємницької діяльності 3. Процедура створення та припинення підприємницької діяльності 4. Основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності 5. Господарські товариства, їх відмінність один від одного 6. Що собою представляє ліцензування здійснення підприємницької діяльності? Навіщо потрібно отримувати дозвіл на таку діяльність? <p>Студент повинен знати види підприємницької діяльності, процедура створення та припинення власної справи</p> <p>Студент повинен уміти пояснити, яка саме <i>відмінність</i> між такими поняттями, як: <i>право на працю – право на підприємницьку діяльність; підприємницька діяльність – господарська діяльність; підприємництво - бізнес</i></p> <p>Задачі</p>	<p>Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)</p>
6	<p>Тема 6. Правовий статус господарських товариств</p>	<p>Питання до теми заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Органи управління господарським товариством 2. Публічні акціонерні товариства та приватні акціонерні товариства: порівняльна характеристика 3. Товариство з обмеженою відповідальністю та товариство з додатковою відповідальністю: порівняльна характеристика 4. Повне товариство та командитне товариство: порівняльна характеристика <p>Студент повинен знати види господарських товариств</p> <p>Студент повинен уміти пояснити, яка саме <i>відмінність</i> між такими поняттями, як: <i>статут – установчий договір</i></p> <p>Кейси, задачі</p>	<p>Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)</p>
7	<p>Тема 7. Захист прав споживачів</p>	<p>Питання до теми заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Права та обов'язки продавця 2. Права та обов'язки споживача 3. Способи захисту прав споживачів відповідно до чинного законодавства України <p>Студент повинен знати свої права як споживача товару (послуги) та свої дії у разі захисту своїх порушених прав</p> <p>Студент повинен уміти пояснити, яка саме <i>відмінність</i> між такими поняттями, як: <i>товар належної якості – товар неналежної якості, споживач – продавець – виробник - виконавець</i></p> <p>Кейси, задачі</p>	<p>Завдання виконуються до визначеної викладачем дати (дедлайн)</p>

Відповідно до навчальних планів факультетів (інститутів) студенти **денної** форми навчання виконують індивідуальне семестрове завдання - *Модульну контрольну роботу* (тестове завдання, Класрум, визначений викладачем термін виконання), а студенти **заочної** форми навчання виконують індивідуальне семестрове завдання – *Домашню Контрольну Роботу* (тестове завдання, Класрум, визначений викладачем термін виконання).

Модульна контрольна робота (Домашня контрольна робота): тестове завдання, яке розміщується у Класрумі (доступ до тесту відкривається у визначений викладачем день, на виконання тесту студенти мають відведений час, після чого доступ до тесту блокується).

Увага! Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Я маю право», студенти самостійно проходять дистанційний курс «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус» (www.prometheus.org.ua) URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Форми роботи

Навчальні заняття з дисципліни «Права і свободи людини» проводяться у формі лекційних та семінарських занять. Також можливе винесення окремих питань (завдань) на самостійне опрацювання.

На лекціях як правило, дається матеріал для опрацювання під запис. Лекції можуть проходити у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання або матеріал попередніх тем.

Як варіант, лекційні заняття можуть проводитись у формі дискусії або у форматі «спільного вебінару»: спікерами разом із викладачем виступають і студенти.

Семінарські заняття проводяться у формі опитування, доповідей та колективних дискусій.

Мета семінарських занять – надати допомогу при поглибленому вивченні теоретичних положень курсу, виробити у студентів вміння правильно орієнтуватися та застосовувати законодавство при реалізації прав, свобод та обов'язків людини і громадянина.

Для підготовки до семінарських занять необхідно використовувати лекційні нотатки, рекомендовану літературу та чинне законодавство з відповідної теми.

Теми і завдання для семінарських занять, завдання для самостійної роботи, передбачені робочою програмою дисципліни, надсилаються викладачем на електронну пошту групи та є доступними в особистому кабінеті студента в системі <http://ecampus.kpi.ua/>, а також завдання є на платформі Сікорський (Classroom), де розміщено курс «Я маю право».

Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти будуть присутніми на лекціях і семінарських заняттях.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Відпрацювання пропущених семінарських занять відбувається у поза атестаційний період (**в період проведення університетського календарного контролю відпрацювання пропущених семінарських занять не проводиться**) щотижнево у визначений викладачем день і час на кафедрі (329-19) або дистанційно в режимі відео-конференцій (Zoom, Google Meet) або студент надсилає викладачу на пошту виконані завдання на перевірку. Пропущені лекційні заняття не відпрацьовуються.

Правила поведінки на заняттях

На заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням.

На семінарському занятті студент може використовувати підготовлені ним письмові нотатки (тези відповіді) з питань теми заняття (або передбачених завданням), але під час самої відповіді студентові бажано висловлюватися «своїми словами».

Якщо заняття відбувається в дистанційному режимі (з використанням платформ Zoom, Google Meet тощо), під час відповіді студенти **обов'язково** повинні вмикати відеозв'язок.

Організаторами семінарських занять в дистанційному режимі можуть бути і студенти, і викладач: на кожне заняття на пошту викладача, академічної групи надсилається щоразу новий лінк, або заняття проводяться за постійним посиланням (лінком).

Організація проведення лекційних занять в дистанційному режимі, як правило, покладається на студентів (формується постійний лінк на лекційне заняття або лекція проводиться щоразу за новим посиланням).

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

№ з/п	Заохочувальні бали	Штрафні бали
1	Участь у конференції з публікацією тез або публікація наукової статті у фаховому виданні (5 балів, тези; 10 балів, стаття)	Роботи, які здаються із порушенням термінів виконання (дедлайни) або виконані з недотриманням політики академічної доброчесності – не оцінюються (0 балів)
2	Участь у роботі проблемного гуртка (5 балів)	

Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Поза аудиторні заняття

Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, роботі проблемного гуртка.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: реалізується у формі опитування, експрес-опитування (тест-контроль), виступів на семінарських заняттях, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом (задачі, кейси), МКР.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- 1) Виступ з основного питання (надання відповіді на конкретне теоретичне питання або пояснення ходу розв'язання задачі, кейсу)
- 2) Участь у дискусіях
- 3) Доповнення, запитання до того, хто відповідає
- 4) Письмові завдання (тести, контрольні роботи, кейси)
- 5) Самостійне опрацювання тем, в тому числі проходження дистанційного курсу «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус» (www.prometheus.org.ua) URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about (підтверджувальним документом є Сертифікат, який студенти в обов'язковому порядку надсилають викладачу)
- 6) Систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог Силабусу. Викладач оцінює роботу студента на кожному семінарському занятті, рейтинг студента автоматично відображається в його особистому кабінеті в системі <http://ecampus.kpi.ua/>.

Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 12-15 балів, другої атестації – отримання не менше 23-25 балів (з урахуванням першої атестації).

Семестровий контроль: залік

Умови допуску до семестрового контролю: відсутність заборгованостей у студентів з дисципліни; мінімум одна позитивна атестація під час проведення календарного контролю; виконання студентом всіх або понад 60% завдань поточного контролю.

Студенти, які набрали протягом семестру **0-49 балів**, до заліку не допускаються (студентові пропонується повторно проходження даного курсу).

Студенти, які набрали протягом семестру **50-59 балів**, зобов'язані скласти залік.

Студенти, які набрали упродовж семестру рейтинг **60 балів і більше**, отримують оцінку «автоматом» (виконання додаткових завдань на підвищення рейтингового балу **не передбачено**).

Залік проходить в **усній формі** (співбесіда) з використанням засобів **відеозв'язку, під запис**: студенту задається 2 запитання з переліку питань для семестрового контролю, кожне з яких оцінюється у 25 балів. У разі, якщо студент не в повному обсязі відповідає на поставлене викладачем запитання, або ж не знає відповіді взагалі, викладачем можуть бути поставлені інші запитання для визначення рівня знань студента (критерії оцінювання: 20-25 балів, за допомогою чинного законодавства про працю студент дав правильну розгорнуту відповідь; 13-19 балів, надання відповідей з чисельними значними похибками).

Система оцінювання

№ з.п.	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Тест-контроль		0-10	3	30
2.	Модульна контрольна робота (для студентів денної форми навчання) / Домашня контрольна робота (для студентів заочної форми навчання)		0-20	1	20
3.	Виступи на семінарських заняттях		0-5	4	20
4.	Вирішення ситуаційних вправ (кейси, задачі)		0-2	5	10
5.	Дистанційний курс «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус»		0-20	1	20
	Всього				100

Тест-контроль: максимальний бал: 10 (кількість балів залежить від кількості наданих студентом правильних відповідей на завдання), завдання тест-контролю розміщується у Класрумі (доступ до тесту відкривається у визначений викладачем день, на виконання тесту студенти мають відведений час, після чого доступ до тесту блокується).

Модульна контрольна робота (Домашня контрольна робота): тестове завдання (максимальний бал: 20, кількість балів залежить від кількості правильних відповідей на завдання), розміщується у Класрумі (доступ до тесту відкривається у визначений викладачем день, на виконання тесту студенти мають відведений час, після чого доступ до тесту блокується).

Виступи на семінарських заняттях:

активна участь у проведенні заняття, надання повної і аргументованої, логічно викладеної і цікавої доповіді, відповіді; висловлення власної позиції з дискусійних питань у поєднанні зі слухними доповненнями відповідей інших студентів — **5 балів**;

активна участь у проведенні заняття, надання правильних відповідей з незначними помилками, порушеннями логіки викладення відповіді або вдале доповнення відповіді співрозмовника — **4 бала**;

2-3 бали – відповідь потребує суттєвих доповнень; студент плутається в юридичній термінології та не може відповісти на уточнюючі запитання через недостатнє опрацювання матеріалу;

1 бал - відповідь не по суті; вкрай обмежена відповідь.

Вирішення ситуаційних вправ (кейси, задачі) на закріплення матеріалу (робота на семінарському занятті): **2 бали** (за допомогою чинного законодавства про працю студент правильно виконав завдання ситуаційної вправи з відповідним обґрунтуванням своєї відповіді); **1 бал** (при вирішенні завдання ситуаційної вправи студент допустив незначне порушення логіки її розв'язання); **0 балів** (студент вирішив ситуаційну вправу з чисельними грубими помилками або відповідь не містить посилань на нормативно-правовий акт, або виконане завдання не містить обґрунтованої відповіді).

Аналіз конкретних навчальних ситуацій (**case study**) – метод навчання, призначений для вдосконалення навичок і отримання досвіду в наступних областях:

- виявлення, відбір і вирішення проблем;
- робота з інформацією - осмислення значення деталей, описаних в ситуації;
- аналіз і синтез інформації і аргументів ;
- робота з припущеннями і висновками;

- оцінка альтернатив;
- слухання і розуміння інших людей - навички групової роботи.

Кейс повинен:

- бути написаний простою і дохідливою мовою;
- повністю відображати сутність проблематики;
- містити власне бачення студента вирішення поставленої задачі;
- бути обґрунтованим.

Обсяг «кейсу» становить 2-5 сторінок.

Рішення кейсів рекомендується проводити в 5 етапів:

Перший етап - знайомство з ситуацією, її особливостями.

Другий етап - виділення основної проблеми (основних проблем), виділення факторів і персоналії, які можуть реально впливати.

Третій етап - пропозиція концепцій або тим для «мозкового штурму».

Четвертий етап - аналіз наслідків прийняття того чи іншого рішення.

П'ятий етап - рішення кейса - пропозиція одного або декількох варіантів (послідовності дій), вказівка на можливе виникнення проблем, механізми їх запобігання та вирішення.

Кейс вирішується студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача.

Приблизний зміст ситуаційних вправ (кейсів) міститься у **Додатку Б** до Силабусу.

Критерії оцінювання сертифікату про успішне проходження дистанційного курсу «Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні» на платформі «Прометеус» (www.prometheus.org.ua) URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about (за умови надання електронного сертифікату та скріншоту з кількістю балів за проходження тестів):

20 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 98 до 100

19 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 94 до 97

18 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 88 до 93

17 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 84 до 87

16 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 78 до 83

15 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 74 до 77

14 балів – якщо сума балів за проходження дистанційного курсу від 70 до 73

0 балів - неподання сертифікату або не проходження дистанційного курсу

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та / або зауважень.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації студентам

Готуючись до семінарського заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень, необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем.

Звернути увагу!

Якщо **лекційне заняття** припадає на офіційний святковий (неробочий) день, матеріал виноситься на самостійне опрацювання (викладач надсилає конспект лекції на пошту групи).

Якщо **семінарське заняття** припадає на офіційний святковий (неробочий) день, студентам необхідно виконати тестове завдання відповідно до теми заняття до визначеної викладачем дати (дедлайн). Завдання надсилається на пошту групи та розміщується на платформі «Сікорський» ([Classroom](#)).

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується сервіс відеоконференцій Zoom, Google Meet, система підтримки навчального процесу «Електронний Кампус КПІ імені Ігоря Сікорського», платформа «Сікорський» ([Classroom](#)) та месенджер Telegram, за допомогою яких:

- 1) спрощується створення, поширення і класифікація завдань безпаперовим шляхом;
- 2) спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- 3) здійснюється надання зворотнього зв'язку студентам стосовно навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- 4) оцінюються навчальні завдання студентів;
- 5) ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, графіку виконання навчальних завдань та оцінювання студентів.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Приблизний перелік питань, які можуть бути винесені на семестровий контроль (залік), наведено у **Додатку А** до Силабусу

Приблизний зміст ситуаційних вправ (кейсів) міститься у **Додатку Б** до Силабусу.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус)

Складено: ст. викладачем кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права Тихонюк Ольгою Володимирівною

Ухвалено кафедрою інформаційного, господарського і адміністративного права (протокол № 7 від 14.01.2022)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 3 від 27.01.2022).

Орієнтовний перелік питань на залік

1. У чому полягає, на вашу думку, взаємозв'язок суспільства і держави?
2. В чому полягають, на вашу думку, особливості формування громадянського суспільства в Україні?
3. Чи дійсно, на вашу думку, в Україні людина – найвища соціальна цінність (держава для людини чи людина для держави)?
4. Чи тотожні поняття «право» і «свобода»? Які права і свободи потрібні людині?
5. Навіщо нам встановлюються державою обов'язки (кому і що ми винні)?
6. Чи дійсно повага до прав є передумовою повного та цілісного розвитку окремої особи та всього суспільства?
7. Поясніть, чому (на вашу думку) ідея побудови в Україні правової держави є популярною, але нереалізованою? Які ознаки притаманні правовій державі?
8. Що потрібно зробити (на вашу думку), щоб країною керували ті, хто має до цього талант і покликання, а не ті, в кого амбіції і зв'язки?
9. Поняття, ознаки, функції права
10. Норми права та їх реалізація
11. Співвідношення понять «право», «свобода» та «обов'язок» людини та громадянина
12. Правові відносини: поняття, зміст, елементи
13. Громадянські (особисті) права і свободи людини: поняття та зміст
14. Політичні права і свободи людини і громадянина: поняття та зміст
15. Соціально-економічні права і свободи людини: поняття та зміст
16. Культурні права і свободи людини: поняття та зміст
17. Екологічні права і свободи людини: поняття та зміст
18. Покоління прав людини: поняття та зміст
19. Поняття, ознаки та склад правопорушення, їх види
20. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні: загальна характеристика
21. Обов'язок громадян України по захисту Вітчизни: зміст та правова регламентація
22. Правові форми захисту прав і свобод людини: загальна характеристика
23. Поняття, підстави та види юридичної відповідальності
24. Способи захисту та самозахисту порушених прав і свобод людини в Україні (судовий та позасудовий) з точки зору ст. 55 чинної Конституції України від 28.06.1996
25. Трудовий договір: поняття, сторони, зміст, форма
26. Загальний порядок укладення трудового договору
27. Процедура та оформлення прийому працівника на роботу
28. Випробування при прийнятті на роботу
29. Переведення на іншу роботу та відсторонення від роботи
30. Робота за сумісництвом та суміщення професій (посад)
31. Особливості трудових відносин у воєнний час
32. Призупинення трудового договору
33. Загальні підстави припинення трудового договору
34. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника
35. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу
36. Розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб
37. Порядок звільнення працівника
38. Поняття та види робочого часу. Нормальний робочий час: ознаки та тривалість
39. Скорочений та неповний робочий час: ознаки та тривалість
40. Нічний, надурочний та ненормований робочий час: ознаки та тривалість
41. Робота змінами. Облік робочого часу: поняття та види
42. Час відпочинку: поняття, види
43. Перерви протягом робочого дня, їх види
44. Вихідні, святкові і неробочі дні
45. Поняття та види відпусток
46. Щорічні основні і додаткові відпустки: види, підстави надання та тривалість
47. Порядок і умови надання щорічних відпусток. Відкликання з відпустки
48. Соціальні відпустки: види, підстави надання та тривалість
49. Інші види відпусток: види, підстави надання та тривалість

50. Поняття та ознаки підприємницької діяльності
51. Співвідношення понять «підприємництво», «підприємницька діяльність», «господарська діяльність», «бізнес», «незалежна професійна діяльність» в різних нормативно-правових актах України, науковій та навчальній літературі
52. Поняття, ознаки та види суб'єктів підприємницької діяльності
53. Право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності. Фізичні особи – підприємці: поняття, ознаки, статус
54. Обов'язки фізичних осіб – підприємців
55. Категорії фізичних осіб, яким заборонено займатися підприємницькою діяльністю
56. Види господарської діяльності, які не мають права здійснювати фізичні особи підприємці
57. Переваги та недоліки статусу фізичних осіб – підприємців
58. Юридичні особи: поняття, ознаки, види
59. Порядок та способи створення суб'єктів підприємницької діяльності
60. Установчі документи суб'єктів підприємницької діяльності
61. Особливості змісту різних видів установчих документів (статут, модельний статут, засновницький договір, положення та ін.)
62. Юридичні підстави припинення суб'єктів підприємницької діяльності
63. Підстави реорганізації суб'єктів підприємницької діяльності
64. Ліквідація суб'єктів підприємницької діяльності
65. Черговість задоволення вимог кредиторів платоспроможних суб'єктів підприємницької діяльності
66. Поняття, способи подання документів, строки та етапи державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності
67. Порядок державної реєстрації фізичних осіб-підприємців
68. Порядок державної реєстрації юридичних осіб
69. Підстави та порядок державної реєстрації внесення змін до відомостей про юридичну особу та про фізичну особу – підприємця
70. Порядок державної реєстрації припинення суб'єктів підприємницької діяльності
71. Поняття, ознаки та види господарських товариств
72. Правовий статус акціонерного товариства
73. Правовий статус товариства з обмеженою відповідальністю
74. Правовий статус товариства з додатковою відповідальністю
75. Правовий статус повного товариства
76. Правовий статус командитного товариства
77. Основні права та обов'язки споживачів
78. Договір купівлі-продажу
79. Права споживача при придбанні ним товару неналежної якості та товару належної якості
80. Порушення прав споживачів та їх захист
81. Повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування щодо захисту прав споживачів
82. Судовий захист прав споживачів

Приблизна зміст можливих ситуаційних вправ (задачі, кейси)

Задача № 1 (до Теми № 1). У первісному суспільстві звичай **кровної помсти** був обов'язковим. Вважалося, що душа людини, яка не помстилася, не знайде спокою. Людство змінювалося, але кровна помста не йшла в минуле. Навіть нині вона інколи нагадує про себе якоюсь страшною трагедією.

Одним із найпоширеніших звичаїв помсти було правило **таліону** (лат. «відплата») за яким злодій мав зазнати через покарання такі самі страждання і збитки, яких він завдав потерпілому. Основою цього правила є принцип «око за око, зуб за зуб». В основі правила таліону були уявлення людей, хоча й примітивні, про справедливість. Яскравим прикладом є той факт, що злодія не карали до тих пір, поки він не одужає сам. Адже треба було точно визначити, які збитки нанесені людині, і лише тоді застосовувати до злодія рівноцінне покарання.

Як ви вважаєте, чи треба засуджувати людей первісного суспільства за використання кровної помсти, а згодом — правила таліону? Чи потрібно вводити правило таліону в сучасне законодавство? Свою точку зору обґрунтуйте.

Задача № 2 (до Теми № 1). Чи погоджуєтесь ви з думкою одного з мислителів кінця ХІХ – початку ХХ ст., що жити в суспільстві й бути вільним від нього не можна? Обґрунтуйте свою точку зору щодо наведеного твердження.

Задача № 3 (до Теми № 2). Запропонуйте 3 приклади прав і свобод людини, які, на вашу думку, повинні бути гарантовані кожній людині. Поясніть свій вибір.

Задача № 4 (до Теми № 2). На сайті Європейського суду ознайомитись з будь-якою справою, що має безпосереднє відношення до особистих (громадянських) прав і свобод людини та визначити, у чому саме полягало порушення конкретного особистого (громадянського) права /свободи людини.

Задача № 5 (до Теми № 3). До вас звернувся за допомогою ваш знайомий. Упродовж 12 років він працював водієм, має перший клас і право керувати всіма типами транспортних засобів. За роботу отримував неодноразові заохочення. Разом з ним працює молодий хлопець, стаж якого 3 роки, має третій клас водія. Нещодавно одна автомашина підприємства вийшла з ладу, отже, один з водіїв виявився зайвим. 11 травня вашого знайомого попередили про звільнення за скороченням штату з 11 червня. Ваш знайомий вважає, що його звільнили з роботи незаконно. Які питання вам необхідно з'ясувати додатково для того, щоб дати йому відповідь? Сформулюйте відповідь на підставі тих відомостей, які у вас є, за умови, що ваш знайомий розповів абсолютно все.

Задача № 6 (до Теми № 7). Серед ваших сусідів по будинку, в якому ви живете, є: А) любителі гучної музики та галасливих вечірок, Б) люди похилого віку, яким не спиться і які недочувають, а тому вмикають телевізор /радіо на повну гучність і вночі, і з ранку, В) співак або музикант, який у зручній для нього час проводить репетиції, Г) народний умілець, який постійно щось прибиває, пиляє, довбає, удосконалюючи своє житло власними руками. Як грамотно пояснити сусідам, що ви не в захваті від їхнього активного життя?

Кейс № 1 (до Теми № 2). Які завдання щодо розбудови в Україні правової держави є найбільш актуальними сьогодні? Складіть перелік з 3-4 позицій, обґрунтуйте кожну з них. Подумайте, якими якостями, на ваш погляд, мають бути наділені громадяни правової держави?

Кейс № 2 (до Теми № 5). Відповідно до чинного законодавства не допускається заняття підприємництвом військовослужбовцям, службовим особам органів прокуратури, суду, державної безпеки, внутрішніх справ, суддям, нотаріусам, державним службовцям або іншим особам, уповноваженим на виконання функцій держави, органів державної влади і управління, які покликані здійснювати контроль за діяльністю підприємств. Доведіть **необхідність обмежень** займатися підприємницькою діяльністю, встановлених державою, **для вищевказаних категорій громадян**.

Кейс № 3 (до Теми № 7). Найчастіше люди стають жертвами харчових отруєнь в закладах громадського харчування або після начебто безпечних покупок у магазині. Основні причини — недотримання санітарних норм: порушення виробничого процесу приготування їжі, неправильні товарне сусідство, терміни й температурний режим зберігання продуктів, бруд на складах та кухнях, несправні холодильники, допуск до роботи працівників без медичного огляду, недотримання ними правил особистої гігієни, використання продуктів невідомого походження без відповідних документів. Як довести провину закладу громадського харчування /магазину?